Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldus>

Lvgdvni, 1585

De his quæ iuuant Fortitudinem. Pars. IIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-46132

Visual Library

ia facit de ipſa. Ioſ. 1. Confortare, & eſto robuſtus. Simile habe-
tur Deuteron. 31. & 3. Reg. 2. & Dan. 10. Itē Tob. 4. Forti animo
eſto. Simile eiuſdē 7. ¶ Secūdo, ꝙ virt⁹ fortitudinis plus videtur
habere virtuoſitatis cæteris virtutibus. Vnde nomē virtutis an-
tiquitus fuit ſolius fortitudinis, vt ait Tullius. ¶ Tertio, ꝙ hæc
virtus multū cōpetit ſtatui in quo ſumus. Mūdus enim iſte lo-
cus eſt laboris & certaminis: ideo in vita valde neceſſaria eſt
nobis fortitudo. Ad Gala. 6. Dū tempus habemus operemur bo
num ad omnes. Eccl. 9. Quodcunque poteſt facere manus tua,
inſtanter operare: quia nec opus, nec ratio, nec ſcientia, nec ſa-
pientia erūt apud inferiores quò tu properas. Ber. In mūdo iſto
quaſi in ſtadio certaminis poſiti ſumus. Eccle. 3. Tēpus belli &
tempus pacis. Tempus belli eſt in præſenti. Militia eſt vita ho-
minis ſuper terram. Iob 7. Vnde illa pars eccleſię quæ in terris
eſt, militans eccleſia vocatur. Quę fortitudine debet eſſe induta
in pręſenti. Pro. vlt. Fortitudo & decor indumentū eius. Eſa. 52.
Induere fortitudine tua Sion. Si ſine fortitudine ſit, neceſſe ha-
bet fugere hoſtes ſuos tanquā inermis. Thre. 1. Abierūt abſque
fortitudine ante faciē ſubſequētis. ¶ Virtus fortitudinis etiā in-
ſeparabilis eſt. Totus enim mundus non poſſet vincere vnū ho
minem in quo eſſet vera fortitudo animi. Seneca: Facilius eſt
gentē vnā quàm virum vnum vincere. Sine fortitudine animi
quaſi nihil eſt fortitudo corporis. Eccl. 9. Verti me ad aliud, vi-
dique ſub ſole nec velociū eſſe curſum, nec fortium bellū. Eſa.
1. Erit fortitudo veſtra vt fauilla ſtupæ. & eiuſdē 20. erit vobis
fortitudo Pharaonis in cōfuſionem. Virtus fortitudinis Deum
lætificat. Neemiæ 8. Gaudium enim Domini eſt fortitudo ve-
ſtra. De hoſtibus triumphat. 2. Reg. 22. Accinxiſti me fortitudi-
ne ad pręliū, incuruaſti reſiſtentes mihi ſubtus me. Homini bo
na ſua ſeruat. Lucæ 11. Quū fortis armatus cuſtodit atriū ſuū,
in pace ſunt cuncta quæ poſſidet. Item hominem ditat. Prou. 10.
Egeſtatem operata eſt manus remiſſa, manus autem fortium
diuitias parat. Eiuſdē 11. Robuſti habebunt diuitias. Et 21. Cogi
tationes robuſti ſemper in abūdantia: omnis autē piger ſemper
in egeſtate erit. ¶ Itē hominē glorificat, ſicut ignauia hominem
vilificat, Pro. 12. Manus fortiū dominabitur: quæ autem remiſſa
eſt, tributis ſeruiet. Ipſa etiā regnum cęlorū violenter occupat.
Matt. 11. Regnum cęlorum vim patitur, & violenti rapiūt illud.

De his quæ iuuant Fortitudinem. PARS IIII.

QVæ iuuant Fortitudinem, videntur duodecim eſſe. ¶ Primo iuuat eam maiorum exhortatio. Deutero. 20. Appro-

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

pinquante iam prælio ſtabit ſacerdos ante aciem, & ſic loqui-
tur ad populum, Audi Iſraël, vos hodie cõtra inimicos veſtros
pugnam committitis, ne pertimeſcat cor veſtrum &c. Et 2. Ma-
chab. cap. vlt. legitur de Machabæo, quòd armauit ſocios ſuos
non clypei & haſtæ munitione; ſed ſermonibus optimis & ex-
hortationibus. Et in eodem: Exhortati itaque Iudæ ſermoni-
bus bonis valde, ſtatuerunt dimicare & confligere fortiter. ¶ Se-
cundo exempla robuſtorum. Vnde 2. Machabæorum 6. Hoc mo-
do vita deceſſit Eleazarus memoriam mortis ſuæ exemplum
virtutis & fortitudinis derelinquens. ¶ Tertio exercitatio. Bern.
ad fratres de monte Dei: Ruſticus duros habet neruos, fortes
lacertos. Exercitatio hoc fecit, ſine ea corpore molleſcit. Volun-
tas facit vſum, vſus exercitium, exercitium vires in omni labo-
re ſuo miniſtrat. ¶ Quarto fides, mercedem fortium operum
oſtendendo. 2. Parali. 15. Confortamini, & non diſſoluentur ma-
nus veſtræ. Erit enim merces operi veſtro. ¶ Quinto timor. Pro.
14. In timore Domini fiducia fortitudinis. Timor illud excel-
lit propter quod vel ſolum vel maximè timendum eſt, [illegible]
licet peccatum. Eccleſia. 1. Timor Domini expellit peccatum:
ideo meritò hominem reddit ſecurum. Item timor hominem
facit purè operari, quod valet ad fortitudinem. Iob 16. Mun-
dis manibus addet fortitudinem. Præterea timor facit ho-
minem in ſe deficere, ideo in Deo roborat. Bernardus in ſer-
monibus. Vtilis prorſus infirmitas, quæ medici manum requi-
rit, & ſalubriter in ſe deficit, quàm perficit Deus. Idem ſuper
Cantic. Optanda infirmitas quæ Chriſti virtute compenſatur.
Quis dabit mihi non ſolum infirmari, ſed etiam penitus de-
ſtitui & deficere à memetipſo vt Domini virtutum virtute
ſtabiliar? ¶ Sexto ſpes Eſaiæ 30. In ſilentio & ſpe erit fortitu-
do veſtra: ſpes fortem efficit, omnipotenti inniti faciendo. Ad
Philip. 4. Omnia poſſum in eo qui me confortat. ¶ Septimo
charitas. Et hoc dupliciter. Vno modo adiutorium proximi ha-
bẽdo. Pro. 18. Frater qui adiuuatur à fratre, quaſi ciuitas firma.
Eccle. 4. Melius eſt duos eſſe ſimul quàm vnum. Habent enim
emolumẽtum ſocietatis ſuæ. Si vnus ceciderit, ab altero fulcie-
tur. Et in eodem: Si quis præualuerit contra vnum, duo reſiſtunt
ei. Secundo modo veritati adhærendo. Gregorius in moralibus.
Qui veritati inhæret, vanitati nullo modo ſuccumbit: quia qui
forti pede cogitationis intus intentionem fixerit, omne quod
foras mutabiliter agitur, ad arcem mentis minime pertingit.
¶ Octauo ſapientia. Pro. 24. Vir ſapiens fortis eſt, & vir doctus
robo-

robuſtus &c. Greg. in Moral. Valde fortitudo deſtituitur, niſi per conſilium fulciatur. ¶Nono temperantia quæ in proſperis ſeruat. Greg. in Moral. Nulla aduerſitas deiicit, quem proſperitas nulla corrumpit. Idem: in hac vita qui nulla proſpera appetit, nulla aduerſa pertimeſcit. Primum pertinet ad temperantiā: ſecundum ad fortitudinem. ¶Decimo diſciplina corporis quæ hoſtem domeſticum debilitat. Ber. Quid mirum ſi hoſte debilitato, tu fortior efficeris? ¶Vndecimo, eleemoſyna. Prouer. 22. Victoriam & honorē acquiret qui dat munera. Eccle. 29. dicitur de eleemoſyna: Super ſcutum potētis, & ſuper lanceam, aduerſus inimicum tuum pugnabit. ¶Duodecimo, oratio, quæ multum valet ad fortitudinem, de cęlo enim fortitudo eſt, 1. Mach. 3. Exo. 17. Cùm leuaret manus Moyſes, vincebat Iſrael.

De partibus Fortitudinis. Et primo de ſecuritate: de duodecim ſolatiis contra timorem mortis, de timore inordinato, & ſecuritate commendabili & reprehenſibili.

PARS V.

NOtādum ergo quòd Tullius in 1. Rhetoric. quatuor partes eius aſſignat, ſcilicet magnificentiam, fiduciam, patientiā, perſeuerantiam. Macrobius verò ſeptem partes eius tangit, Magnanimitatem, fiduciam, ſecuritatem, magnificentiam, conſtātiam, tolerantiam, firmitatem. Quidam verò ſex tantummodo partes aſſignāt: ſcilicet magnanimitatem, fiduciam, ſecuritatē, patientiam, conſtantiam, magnificentiam. Et ſatis rationabiliter videntur poſſe poni hæ ſex partes fortitudinis. Fortitudo enim debilitatem animi expellit, & magnitudinē animi efficit. ¶Quòd debilitatem expellat, patet ex hoc, quòd fortitudo debilitati opponitur. Quòd magnitudinem animi efficiat, patet ex hoc, quòd fortitudo dicitur magnanimitas. Sen. in lib. de quatuor virtutibus principalibus. Triplex verò eſt debilitas animi. Prima eſt, nimia puſillanimitas à malo futuro, quæ timiditas vocari poteſt. Quę diſſuadetur, Eccl. 7. Noli eſſe puſillanimis in animo tuo. Et reprehenditur, Matt. 8. Quid timidi eſtis modicę fidei? Secunda eſt nimia paſſibilitas à malo præſenti, quæ eſt quaſi quædā teneritudo vel mollities, cuius ſignum eſt facilitas dolendi quæ infirmitas eſt in quibuſdā qui conqueruntur ſecū durè agi, vel ſibi dura verba dici. Tertia eſt inſtabilitas, quæ ſimilis eſt debilitati virgæ ſubtilis quæ de facili in omnem partem flectitur. Contra has tres infirmitates, tres ſunt partes fortitudinis. Securitas contra timiditatem. Patientia contra teneritudinem. Conſtantia contra inſtabilitatem. ¶Fortitudo inquantum animi magnitudinem efficit, tres habet partes. Ipſa enim

quantum